

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Ekspedisjonskontoret
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2647/2024

Vår ref
24/3059-

Dato
13. september 2024

**Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2647 (2023–2024) fra representanten
Mímir Kristjánsson**

Jeg viser til brev 29. august 2024 fra Stortingets president, vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2647 (2023–2024). Jeg viser også til mitt brev 3. september 2024 der jeg varslet at spørsmålet ikke kunne besvares innenfor ordinær tidsramme på seks hverdager på grunn av omfanget.

Storingsrepresentant Mímir Kristjánsson har stilt følgende spørsmål, inkludert nærmere detaljering i begrunnelsen:

«Hva vil det koste å heve minsteytelsene i velferdssystemet?»

Begrunnelse: «Jeg ber om beregninger for uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og alderspensjon, at opptappingen settes til fire og seks år, og iverksettelse fra 1. januar 2025. I tillegg til beregninger dersom satsene settes likt EU60 og EU60 for enslige for alle, ber jeg om beregninger dersom satsene for samboende økes med det samme årlige kronebeløpet som for enslige, og dersom satsene for samboende økes på en slik måte at den relative forskjellen mellom enslige og samboende blir lik som i dag. Altså totalt fire varianter per ytelse. Jeg ber også om at den tilhørende kostnaden ved å kutte skatten for pensjonister med minsteytelse beregnes, hvor mange personer som vil bli berørt av opptappingen og hvordan opptappingen vil påvirke antallet personer med inntekt under EU60.»

Svar:

Norge har ingen fastsatt lavinntektsgrense, men det er vanlig å bruke et relativt mål der man tar utgangspunkt i det generelle inntektsnivået i befolkningen. Grensen settes da gjerne til en andel av medianinntekten, vanligvis 50 eller 60 prosent.

En grense som ofte brukes, er EU60, som i spørsmålet. Når denne grensen beregnes, summeres inntekten etter skatt på husholdningsnivå og deles på antall forbruksenheter for å korrigere for stordriftsfordeler. Første voksen regnes som 1, andre voksen som 0,5 og hvert barn som 0,3 (EU-skala). Siktemålet er at den ekvivalentinntekten man da kommer fram til, skal gi om lag lik levestandard uavhengig av husholdningstype. Hvert husholdningsmedlem tildeles den beregnede ekvivalentinntekten for husholdningen. Grensen EU60 utgjør 60 prosent av median ekvivalentinntekt, det vil si 60 prosent av den midterste ekvivalentinntekten når inntektene sorteres i stigende rekkefølge. EU60 er dermed en relativ lavinntektsgrense, der EU kaller denne grensen for en «at-risk-of-poverty threshold».

Andre lavinntektsgrenser som beregnes ut fra lignende metodikk, er OECD50, OECD60 og EU50. Det finnes ikke noe fasitsvar på hvilken lavinntektsgrense man bør legge til grunn. Tabell 1 viser ulike lavinntektsgrenser for enslige og par uten barn beregnet av SSB for 2022, som er siste tilgjengelige år. Det framgår av tabellen at EU60 er den (klart) høyeste av disse lavinntektsgrensene.

Tabell 1 Lavinntektsgrenser etter husholdningstype. Inntekt etter skatt. Kroner. 2022

	OECD-skala, 50 pst.	OECD-skala, 60 pst.	EU-skala, 50 pst.	EU-skala, 60 pst.
Enslig	186 200	223 400	220 700	264 800
Par uten barn	316 500	379 800	331 000	397 200

Kilde: Statistisk sentralbyrå (tabell 09593).

Grensene for Norge beregnes ut fra inntektene til norske husholdninger alene. Fordi det generelle inntektsnivået i norske husholdninger er relativt høyt i internasjonal sammenheng, vil Norges lavinntektsgrense med EU60-metodikk i all hovedsak være høyere enn EU-landene sine lavinntektsgrenser.

Generelt

I tråd med spørsmålet har Arbeids- og velferdsdirektoratet utført beregninger med utgangspunkt i EU60 for Norge. Spørsmålet gjelder bare enslige og gifte/samboende, og vi ser derfor bort fra barn og barnetillegg/barnetrygd. Blant alderspensjonister er det dessuten få som har barn under 18 år.

EU60 i 2022 utgjorde 264 800 kroner for enslige og 397 200 kroner for et par uten barn, det vil si 198 600 kroner per gift/samboende. Oppjustert med lønnsvekstanslagene for 2023 (5,2 pst.) og 2024 (5,2 pst.) i revidert nasjonalbudsjett, gir dette grenser i 2024 på 293 055 kroner for enslige og 219 791 kroner for gifte/samboende.

EU60 gjelder inntekt etter skatt. Siden skattereglene for 2025 (og senere) er ukjente, er det lagt til grunn at man benytter skattereglene for 2024 for å beregne nødvendige nivå før skatt for at ytelsene skal utgjøre EU60 etter skatt. Uføretrygd og arbeidsavklaringspenger følger samme skatteregler som lønnsinntekt. Grensene før skatt i 2024 blir da 363 125 kroner for

enslige og 253 810 kroner for gifte/samboende. Det tilsvarer henholdsvis 2,971 og 2,077 G med gjennomsnittlig grunnbeløp for 2024 på 122 225 kroner.

Det er lagt til grunn at skattereglene for alderspensjon justeres slik at minsteytelsene er skattefrie, og grensene for alderspensjon før skatt blir dermed de samme som etter skatt, altså 293 055 for enslige og 219 791 kroner for gifte/samboende. Det tilsvarer 2,398 og 1,798 G. Provenyvirkningen av endrede skatteregler er anslått av Finansdepartementet ved hjelp av Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE-Skatt.

Enkelte gjeldende minstesatser er høyere enn EU60. Ut fra spørsmålsstillingen («heve minsteytelsene») er det lagt til grunn at disse minstesatsene ikke settes ned til EU60. Dersom man generelt ønsker å harmonisere minstesatsene til EU60-nivå, ville imidlertid dette kunne bidra til å dekke inn merutgiftene fra økningene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke kunnet anslå hvordan økte minstesatser påvirker antall personer med inntekt under EU60. Det skyldes blant annet at direktoratet ikke har data om alle typer inntekter i Norge (for eksempel tjenestepensjoner og bostøtte). Slike beregninger ville kreve en større utredning som faller utenfor rammen for skriftlige spørsmål.

Uføretrygd

Uføretrygden har fem ulike minstesatser. Fra 1. juli 2024 har gifte/samboende minstesats på 2,329 G (ordinær), 2,379 G (konvertert fra uførepensjon) eller 2,709 G (unge uføre). Enslige har minstesats på 2,529 G (ordinær) eller 2,959 G (unge uføre).

Det er bedt om fire alternativer:

- a) EU60
- b) EU60 for enslige for alle
- c) Gifte/samboende får samme økning i kroner som enslige
- d) Gifte/samboende får økning slik at den relative forskjellen mot enslige blir uendret

For ytelsene til ung ufør og konverterte uførepensjonister antas det at satsøkningen skal bestemmes ut fra om de er enslige eller gifte/samboende. For eksempel foreslås det i alternativ a) at enslige skal ha en økt sats til 2,971 G, noe som innebærer en økning på 0,442 G for de med ordinær sats, og 0,012 G for enslige med ung ufør-status og minsteytelse.

I alternativ a) ville satser lik EU60 medføre en reduksjon for gifte. Som nevnt er det da lagt til grunn at satsen holdes uendret og ikke settes ned.

I alternativ c) er det lagt til grunn at den ordinære satsen for gifte og satsen for gifte konvertert fra uførepensjon skal øke med samme antall G som den ordinære satsen for enslige. Når det gjelder satsen for gifte unge uføre, antas det at den skal økes til den ordinære satsen for gifte.

I alternativ d) er det lagt til grunn at den ordinære satsen for gifte og satsen for gifte konvertert fra uførepensjon skal utgjøre samme andel av den ordinære satsen for enslige som i dag. Også her antas det at satsen for gifte unge uføre skal settes lik den ordinære satsen for gifte.

Tabell 2 og 3 viser henholdsvis satsøkningene og de nye minstesatsene som er lagt til grunn.

Tabell 2 Uføretrygd. Satsøkning i de ulike alternativene. Grunnbeløp

Satsgruppe	Gjeldende sats	Satsøkning, alternativ a)	Satsøkning, alternativ b)	Satsøkning, alternativ c)	Satsøkning, alternativ d)
Gift, ordinær	2,329	0,000	0,642	0,442	0,407
Gift, konvertert	2,379	0,000	0,592	0,442	0,416
Enslig, ordinær	2,529	0,442	0,442	0,442	0,442
Gift, ung ufør	2,709	0,000	0,262	0,062	0,027
Enslig, ung ufør	2,959	0,012	0,012	0,012	0,012

Tabell 3 Uføretrygd. Nye minstesatser i de ulike alternativene. Grunnbeløp

Satsgruppe	Ny sats, alternativ a)	Ny sats, alternativ b)	Ny sats, alternativ c)	Ny sats, alternativ d)
Gift, ordinær	2,329	2,971	2,771	2,736
Gift, konvertert	2,379	2,971	2,821	2,795
Enslig, ordinær	2,971	2,971	2,971	2,971
Gift, ung ufør	2,709	2,971	2,771	2,736
Enslig, ung ufør	2,971	2,971	2,971	2,971

En alternativ forutsetning i alternativene c) og d) ville vært at satsen for konverterte gifte skulle settes til samme sats som ordinære gifte, slik som satsen for unge uføre gifte. Det ville gitt noe lavere merutgifter enn anslått nedenfor.

Utgiftene er generelt anslått i 2024-kroner, det vil si med (gjennomsnittlig) grunnbeløp på 122 225 kroner. Anslått helårseffekt for de ulike alternativene er merutgifter på a) 3 401 mill. kroner, b) 8 969 mill. kroner, c) 9 664 mill. kroner og d) 9 872 mill. kroner.

I tillegg til personer som i dag har minsteytelse, vil det i hvert alternativ være enkelte personer med ytelser som er lavere enn de nye minsteytelsene som berøres, fordi de får ytelsen økt til den nye minsteytelsen. Antall berørte personer anslås til følgende i de ulike alternativene: a) 130 400, b) 254 100, c) 223 700 og d) 220 300.

Ved innfasing over fire eller seks år legges det til grunn at satsene trappes opp lineært. Som en forenkling er anslått antall uføre holdt fast, det vil si ikke justert for forventet demografi-utvikling mv. framover. Det er heller ikke justert for at antallet som fanges opp av de stadig økende minsteytelsene vil øke over tid. Denne forenklingen innebærer isolert sett at de oppgitte utgiftsøkningene er noe for høye i årene før helårseffekten nås.

Tabell 4 viser anslåtte merutgifter med disse forutsetningene.

Tabell 4 Uføretrygd. Merutgifter ved innføring av de ulike alternativene over fire eller seks år. Mill. 2024-kroner (G = 122 225 kroner)

	Alt. a) 4 år	Alt. a) 6 år	Alt. b) 4 år	Alt. b) 6 år	Alt. c) 4 år	Alt. c) 6 år	Alt. d) 4 år	Alt. d) 6 år
Helårseff.	3 401	3 401	8 969	8 969	9 664	9 664	9 872	9 872
2025	850	567	2 242	1 495	2 416	1 611	2 468	1 645
2026	1 701	1 134	4 485	2 990	4 832	3 221	4 936	3 291
2027	2 551	1 701	6 727	4 485	7 248	4 832	7 404	4 936
2028	3 401	2 267	8 969	5 980	9 664	6 443	9 872	6 582
2029	3 401	2 834	8 969	7 474	9 664	8 054	9 872	8 227
2030	3 401	3 401	8 969	8 969	9 664	9 664	9 872	9 872

Arbeidsavklaringspenger

Arbeidsavklaringspenger har to minstesatser. Fra 1. juli 2024 er den ordinære minstesatsen 2,041 G. Personer under 25 år har en minstesats på 2/3 av 2,041 G. Minstesatsene avhenger ellers ikke av sivilstand.

Tabell 5 viser hvordan de ulike alternativene er tolket for arbeidsavklaringspenger. Endringen er sammenlignet med den ordinære minstesatsen på 2,041 G.

Tabell 5 Arbeidsavklaringspenger. Nye minstesatser i de ulike alternativene. Grunnbeløp

Satsgruppe	Enslige		Gifte/samboende	
	Nivå	Endring	Nivå	Endring
Gjeldende	2,041		2,041	
a) EU-60	2,971	+0,930	2,077	+0,036
b) EU-60 enslige for alle	2,971	+0,930	2,971	+0,930
c) Gift/sambo får samme økning som enslige	2,971	+0,930	2,971	+0,930
d) Uendret relativ forskjell til enslige	2,971	+0,930	2,971	+0,930

Slik det framgår av tabellen, er spørsmålet tolket som at alternativene b), c) og d) for arbeidsavklaringspenger er like. Det skal dermed bare beregnes to alternativer, a) og b/c/d).

Det er videre lagt til grunn at satsen for personer under 25 år økes til samme nivå som for personer over 25 år. Eksempelvis er satsen i alternativ a) økt til 2,971 G for enslige under 25 år og til 2,077 G for gifte/samboende under 25 år.

Helårseffekten av alternativ a) anslås til merutgifter på om lag 6 970 mill. kroner. Det anslås at 82 700 personer berøres av endringen.

Helårseffekten av alternativ b/c/d) anslås til merutgifter på om lag 10 100 mill. kroner. Det anslås at om lag 100 800 personer berøres.

Tabell 6 viser anslåtte merutgifter ved lineær innfasing over fire eller seks år. Som for uføretrygd er det ikke justert for demografiutvikling mv. og at flere vil fanges opp av økte minstesatser over tid.

Tabell 6 Arbeidsavklaringspenger. Merutgifter ved innfasing av de ulike alternativene over fire eller seks år. Mill. 2024-kroner (G = 122 225 kroner)

	Alternativ a) 4 år	Alternativ a) 6 år	Alternativ b/c/d) 4 år	Alternativ b/c/d) 6 år
2025	1 743	1 162	2 525	1 683
2026	3 485	2 323	5 050	3 367
2027	5 228	3 485	7 575	5 050
2028	6 970	4 647	10 100	6 733
2029	6 970	5 808	10 100	8 417
2030	6 970	6 970	10 100	10 100

Alderspensjon

I alderspensjonen er det fem ulike satser for minste pensjonsnivå (gammel opptjeningsmodell) og to ulike satser for garantipensjon (ny opptjeningsmodell). Personer i årskullene 1954–1962 har en kombinasjon av minste pensjonsnivå og garantipensjon.

Virkningene for alderspensjon er beregnet ved hjelp av mikrosimuleringsmodellen TRIM. I tråd med tidligere beregninger for alderspensjon er det inkludert årlige merutgifter t.o.m. 2035. Det er lagt til grunn at minstenivåene etter regelendringen skal reguleres i takt med EU60, og at dette tilsvarer regulering med lønnsvekst/grunnbeløpet. Over tid vil dette isolert sett føre til at stadig flere blir minstepensjonister.

Tabell 7 og 8 viser satsene som er benyttet i beregningene for de ulike alternativene. EU60 for gifte/samboende utgjør 1,798 G. I alternativ a) for minste pensjonsnivå ville dette medført redusert sats, og satsen der er i stedet holdt uendret.

Tabell 7 Alderspensjon. Satser for minste pensjonsnivå i de ulike alternativene. Grunnbeløp

Alderspensjon	Særskilt sats (enslige)		Ordinær sats (gifte)	
	Nivå	Endring	Nivå	Endring
Gjeldende nivå	2,142		1,811	
a) EU60	2,398	+0,256	1,811	0
b) EU60 enslige for alle	2,398	+0,256	2,398	+0,587
c) Gift/sambo får samme økning som enslige	2,398	+0,256	2,067	+0,256
d) Uendret relativ forskjell til enslige	2,398	+0,256	2,027	+0,216

Tabell 8 Alderspensjon. Satser for garantipensjon i de ulike alternativene. Grunnbeløp

Alderspensjon	Høy sats (enslige)		Ordinær sats (gifte)	
	Nivå	Endring	Nivå	Endring
Gjeldende nivå	1,895		1,753	
a) EU60	2,398	+0,503	1,798	+0,045
b) EU60 enslige for alle	2,398	+0,503	2,398	+0,645
c) Gifte/samboende får samme økning som enslige	2,398	+0,503	2,256	+0,503
d) Uendret relativ forskjell til enslige	2,398	+0,503	2,218	+0,465

For gifte i gammel opptjeningsmodell gjelder endringen *ordinær sats*. Gifte/samboende med *lav sats* kan likevel få høyere pensjon via minstenivåtillegg, som innebærer at parets samlede pensjon minst skal utgjøre to ganger ordinær sats. Økt ordinær sats kan gi økt minstenivåtillegg. Dermed vil også par der den ene har minsteytelse lav sats, få EU60-nivået samlet når den ordinære satsen økes. Virkningene av økt minstenivåtillegg inngår i de samlede økonomiske effektene som framkommer av tabellene under.

Det er lagt til grunn at minste pensjonsnivå høy sats og særskilt sats for personer som forsørger ektefelle over 60 år heller ikke skal endres.

Som nevnt er beregningene for alderspensjon utført med modellen TRIM. Det innebærer at det ikke er gjort tilsvarende forenklerende forutsetninger om demografiutvikling mv. som for uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Tabell 9 viser anslåtte merutgifter ved umiddelbar innføring fra 1. januar 2025 for de fire alternativene.

Tabell 9 Alderspensjon. Merutgifter ved de ulike alternativene ved umiddelbar innføring fra 1. januar 2025. Mill. 2024-kroner (G=122 225 kroner)

År	Alternativ a)	Alternativ b)	Alternativ c)	Alternativ d)
2025	5 076	11 369	6 863	6 524
2026	6 172	13 422	8 638	8 226
2027	7 427	15 710	10 655	10 162
2028	8 804	18 205	12 870	12 288
2029	10 312	20 910	15 291	14 615
2030	11 893	23 699	17 815	17 046
2031	13 528	26 476	20 351	19 493
2032	15 248	29 279	22 939	21 997
2033	17 035	32 167	25 621	24 593
2034	18 924	35 149	28 411	27 295
2035	20 907	38 182	31 274	30 073

Tabell 10 viser anslåtte antall berørte personer i de ulike alternativene. Tallene for antall berørte er beregnet ut fra antall personer som mottar minste pensjonsnivå ordinær sats, minste pensjonsnivå særskilt sats enslig, garantipensjon ordinær sats og/eller garantipensjon høy sats i hvert enkelt år. Tallene inkluderer altså ikke personer med lav sats som får høyere alderspensjon via garantien for pensjonistpar (men dette inngår likevel i utgiftsanslagene). I 2025 vil det ikke bli en endring i minste pensjonsnivå ordinær sats, jf. tabell 7, noe som gjør at tabellen vil overvurdere antall berørte noe i 2025. I 2026 og framover vil dette likevel ikke være tilfelle, ettersom minste pensjonsnivå ordinær sats da anslås til å være under EU60.

Tabell 10 Alderspensjon. Berørte personer i de ulike alternativene ved umiddelbar innføring fra 1. januar 2025. Antall

År	Alternativ a)	Alternativ b)	Alternativ c)	Alternativ d)
2025	186 398	311 348	224 860	217 493
2026	189 845	315 913	229 440	221 701
2027	194 278	321 012	235 067	227 127
2028	199 060	326 464	241 478	233 501
2029	203 524	330 783	247 308	239 470
2030	208 220	334 227	253 018	245 223
2031	213 949	338 329	260 061	252 255
2032	220 688	343 547	267 791	260 210
2033	227 994	349 223	276 281	268 759
2034	236 054	354 581	285 562	277 930
2035	244 721	360 042	295 058	287 279

Tabell 11 og 12 viser anslåtte merutgifter ved innfasing over henholdsvis fire og seks år. Ved innfasing over fire år, er nye minstesatser ferdig innfasnet i 2028, og utgiftene er fra da av like som i tabell 9. Ved innfasing over seks år gjelder det samme fra 2030.

Tabell 11 Alderspensjon. Merutgifter ved de ulike alternativene ved innfasing over fire år.
Mill. 2024-kroner (G=122 225 kroner)

År	Alternativ a)	Alternativ b)	Alternativ c)	Alternativ d)
2025	1 269	2 842	1 716	1 631
2026	3 086	6 711	4 319	4 113
2027	5 570	11 783	7 991	7 622
2028	8 804	18 205	12 870	12 288
2029	10 312	20 910	15 291	14 615
2030	11 893	23 699	17 815	17 046
2031	13 528	26 476	20 351	19 493
2032	15 248	29 279	22 939	21 997
2033	17 035	32 167	25 621	24 593
2034	18 924	35 149	28 411	27 295
2035	20 907	38 182	31 274	30 073

Tabell 12 Alderspensjon. Merutgifter ved de ulike alternativene ved innfasing over seks år.
Mill. 2024-kroner (G=122 225 kroner)

År	Alternativ a)	Alternativ b)	Alternativ c)	Alternativ d)
2025	846	1 895	1 144	1 087
2026	2 057	4 474	2 879	2 742
2027	3 714	7 855	5 328	5 081
2028	5 869	12 137	8 580	8 192
2029	8 593	17 425	12 743	12 179
2030	11 893	23 699	17 815	17 046
2031	13 528	26 476	20 351	19 493
2032	15 248	29 279	22 939	21 997
2033	17 035	32 167	25 621	24 593
2034	18 924	35 149	28 411	27 295
2035	20 907	38 182	31 274	30 073

Skatt på alderspensjon

Spørsmålet om å anslå provenyvirkingen av å endre skattereglene for alderspensjon er forelagt finansministeren, som har følgende svar:

«Skattereglene er utformet slik at pensjonister ikke betaler inntektsskatt av en alderspensjon opptil om lag minstenivået for enslige, forutsatt at de ikke har andre inntekter. Dette oppnås blant annet ved et særskilt skattefradrag for pensjonsinntekt (pensjonsskattefradraget).

Med 2024-regler er maksimalt pensjonsskattefradrag 34 350 kroner. Fradraget trappes ned med 16,7 pst. av inntekt over 258 400 kroner og 6 pst. av inntekt over 391 550 kroner. Dette medfører at grensen for å betale skatt av pensjonsinntekter er om lag 262 480 kroner. Dette gir en liten buffer til minstenivået.

Å sikre at et pensjonsnivå på drøyt 293 000 kroner er skattefritt kan for eksempel gjennomføres ved å øke det første innslagspunktet for nedtrapping av pensjonsskattefradraget i kombinasjon med økt pensjonsskattefradrag. Gjennom å øke maksimalt pensjonsskattefradrag til 42 800 og innslagspunkt for nedtrapping i trinn 1 til 294 000, blir pensjonsinntekt skattefri opptil rundt 294 000 kroner. Dette er om lag den samme bufferen som i dag.

Å øke pensjonsskattefradraget er svært provenykrevenende fordi det gir lettelser til alle som drar nytte av fradraget. Det påløpte provenytapet av økt fradrag og endret innslagspunkt er anslått til 10 750 mill. kroner i 2024 sammenlignet med 2024-regler.

For å målrette lettelsen mot lavere pensjoner kan man øke innslagspunktet for nedtrapping i trinn 2 til 526 100. Dette nuller ut lettelsen for høyere pensjonsinntekter slik at skatten blir om lag uendret over dette nivået. Provenytapet med økt målretting er anslått til 7 280 mill. kroner påløpt. Tabell 1 oppsummerer de mulige endringene.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirksomheter av mulige endringer i pensjonsskattefradraget for 2024 sammenlignet med 2024-regler. Negative tall betyr lettelser. Kroner

	Maksimalt pensjonsskatte- fradrag	Innslagspunkt nedtrapping trinn 1	Innslagspunkt nedtrapping trinn 2	Proveny
2024-regler	34 350	258 400	391 550	
<i>Alternativer for økt innslagspunkt til 294 000 kr.</i>				
i) Uten målretting	42 800	294 000	391 550	-10 750 mill.
ii) Med målretting	42 800	294 000	526 100	-7 280 mill.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

»

Et alternativ til å endre skattereglene parallelt med satsøkningen, er å øke minstesatsene for enslige *ekstra* for å ta hensyn til at noe av økningen faller bort i form av skatt. Arbeids- og velferdsdirektoratet har anslått merutgiftene ved dette.

For at en alderspensjon skal utgjøre 2,398 G etter skatt med gjeldende skatteregler, må pensjonen utgjøre 2,616 G før skatt. Minstesatsen for enslige kan dermed settes til dette nivået før skatt. Minstesatsene for gifte/samboende er skattefrie også med uendrede skatteregler og er derfor ikke relevante i denne sammenhengen.

Merutgiftene ved å øke særskilt sats for enslige for minste pensjonsnivå og høy sats for garantipensjon til 2,398 G anslås til 4 393 mill. kroner i 2024, mens merutgiftene ved å øke de samme satsene til 2,616 G anslås til 9 628 mill. kroner i 2024. Differansen mellom disse satsendringene utgjør dermed 5 235 mill. kroner.

Mens provenytapet fra skatteendringen er anslått til 7,3–10,8 mrd. kroner i 2024 ovenfor, anslås altså merutgiftene av at man i stedet øker minstesatsen *ekstra* for å motvirke skatten,

kun til om lag 5,2 mrd. kroner i 2024. Av disse merutgiftene vil dessuten en andel komme tilbake til staten som økte skatteinntekter, slik at den reelle forskjellen mellom disse metodene for å øke nivået til EU60 er større. Økningen i skatteinntekter er ikke anslått nærmere nå.

Andre forhold

Økte minsteytelser i folketrygden vil kunne gi en viss reduksjon av utgiftene til blant annet økonomisk sosialhjelp og bostøtte. Dette er ikke beregnet, men trekker i retning av at anslagene på samlede merutgifter for staten og kommunene samlet sett er noe lavere enn anslagene ovenfor.

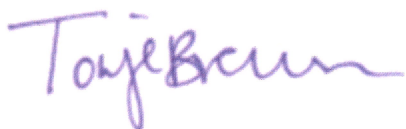
Videre er det bare hensyntatt arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og alderspensjon fra folketrygden. Det er ikke hensyntatt ev. midlertidig uførepensjon, uførepensjon og alderpensjon fra tjenstepensjonsordninger mv. som ev. kommer i tillegg til de tre folketrygdytelsene.

Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at beregningene ikke tar hensyn til mulige endringer i atferd som følge av endringer i trygdeytelsene. Økte ytelser må antas å kunne gi økt tilstrømming til ytelsene, det vil si flere mottakere av ytelsene over tid. Det trekker i retning av at anslagene på merutgifter er høyere enn anslagene ovenfor.

Videre vil økte minsteytelser for uføretrygd og arbeidsavklaringspenger gi økt effektiv marginalsatt på arbeidsinntekt ved siden av trygden for de som mottar de nye minsteytelsene. Det gjør det mindre lønnsomt å arbeide og trekker i retning av høyere gradering for de utbetalte trygdeytelsene. Det vil også gi lavere skatteinntekter fra arbeid og verdiskaping. Disse forholdene trekker i retning av retning av at anslagene på merutgifter (og mindreinntekter fra skatt) er høyere enn anslagene ovenfor.

Det er ikke gjort beregninger av administrative kostnader, eller vurdert administrative konsekvenser og mulig iverksettelsestidspunkt. Dette vil komme i tillegg.

Med hilsen

Tonje Brenna